
TAJEMSTVÍ POKLADU
TEMPLÁŘŮ
Největší středověké tajemství odolává už více než 700 let
Templarius Bohemicus
machart

machart

Manželce, bratřím

NON NOBIS, DOMINE, NON NOBIS,
SED NOMINI TUO DA GLORIAM!

Ne nám, Pane, ne nám, ale ku slávě Tvého jména!

© Jaroslav Melichar, 2021
cover and design © Kameel Machart, 2021

TAJEMSTVÍ POKLADU TEMPLÁŘŮ

Největší středověké tajemství odolává už více než 700 let...

Templarius Bohemicus

EDICE LEXICON

Nejznámější pečeť templářského řádu: dva jezdci útočící na jednom koni (líc) a kupole jeruzalémského chrámu (rub) na olověné bule velmistra templářů Bertranda de Blanchefort z r. 1168. V opisu je text „Sigillum militiae (avers) Christi de Templo (revers)", tj. „pečeť vojska – rytířů Kristových z Chrámu". (Na různých pečetích „se dvěma jezdci na jednom koni" nemají ovšem opisy vždy stejný text, často se též používají latinská i řecká písmena v jednom textu.)

„Bratři Templu! Rozeklaný osmiramenný červený kříž v bílém poli je znám po celém křesťanstvu. Více než století je ušlému poutníku ve Svaté zemi už zdaleka posilou ducha a radosti mysli. Kdokoli se v této daleké cizině objeví, tam přichází v jejich podobě záštita, pomoc před nevěřícími. Tito osmahlí, stateční, tvrdí a nikomu na světě nepodléhající bratři templáři vnášejí hrůzu do řad nepřátel kříže, kdekoli se ve východních zemích objeví. Unavený, osamělý poutník rázem nabude svěžesti, spatří-li třeba jediného, od paty k hlavě obrněného rytíře v bílém plášti s červeným křížem na rameni. Dostane se mu pohostinství, najíst a napít, odpočinku. Obdrží rady, kudy táhnout dál, čemu se vyhnout a jak co nejdříve dorazit do svatých míst. Obrovské kamenné pevnosti v Levantě jsou zdobeny jejich znaky nad bránami a černobílé korouhve na věžích, třepotající se ve větru, ohlašují příchozímu, že je dosud v křesťanském okrsku světa. Svobodní, bez žen, samotní žijí v tuhém odříkání ve svých pevnostních kobkách, střídajíce se ve strážní službě v horku, v prachu a vyprahlosti skal. Výteční znalci bitev, skvělí jezdci, pohrdají životem i smrtí, sloužíce jenom jedinému svému cíli, jemuž zasvětili život. A tím je střežit bezpečí dobyté, obsazené a křesťanům znovu otevřené Svaté země.“

z románu Alexeje Pludka „Rytířská jízda Jana z Michalovic“ (1987)

CO VLASTNĚ HLEDÁME

„Ne všechno, co je pravdivé, je pravda."

gnostické „Tajné Markovo evangelium"

Kolika jen lidem už po celá staletí nedávají spát poklady ve středověku mocného a mysteriózního řádu templářských rytířů! **Hlavní poklad templářů** neustále evokuje představy či alespoň vzrušuje člověka, kterého záhady přirozeně provokují. Tento nejslavnější, nejzáhadnější, nejromantičtější a zároveň nejtragičtější rytířský řád představuje jednu z nejtajemnějších kapitol světové historie. Zmizení pokladu nedá spát nejen lovcům pokladů, ale i historikům na čtyřech kontinentech, kde templářský řád působil, případně působit mohl. Skeptici samozřejmě tvrdí, že žádný templářský poklad nikdy neexistoval. Drtivá většina odborníků i laiků je ovšem přesvědčena, že templáři v podzemí Šalamounova chrámu nalezli poklad nezměrného významu, který vedle bohatství hmotného obsahuje i důležitou část bohatství duchovního. Český spisovatel Bohumil Vurm k tomu ve své knize „Příběh templářů 2" (2014) trefně dodává:

„K templářským legendám a spekulacím je nutné přistupovat opatrně, neboť je někdy těžké rozeznat, kdy se v nich skrývá zrnko pravdy a kdy vyjadřují jen zbožné přání."

Zřejmě úzký okruh plně zasvěcených rytířů mnichů ovládal utajované či „zapomenuté" nauky dávných civilizací a starověkých mudrců, disponoval technickými dovednostmi, které předběhly svou dobu. Templáři odhalili principy posvátné (božské) geometrie a jakoby zázrakem – „z ničeho" – nechali povstat dodnes nepřekonané duchovní architektuře –

gotice, do jejíchž katedrál zabudovali prostřednictvím stavitelů prvky tajného symbolismu. Byli si dobře vědomi toho, že „vědění je moc", a neobvyklé vědomosti dobře střežili, aby se nedostaly do rukou nepovolaných. Používali kryptogramy, šifry a tajné (často obřadem magicky zajištěné) úkryty, které nezasvěcený nemá možnost odhalit. Následovníkům přenechávali poselství vždy dobře „zapečetěné". A i kdyby se (teoreticky!) nedopatřením k templářskému vědění dostal „nepovolaný", nebude mu to (podobně jako u spisů alchymických) nic platné. Templáři nikdy nezapsali či neuložili vše, co tvoří důležitý celek, na jednom místě. Například i o hlavním pokladu se traduje, že byl ještě velmistrem Molayem rozdělen na **tři části** a ukryt ve dvou tehdy i do budoucna bezpečných královstvích, skotském a českém. V každém případě musí hledající umět poskládat indicie a rozluštit určité klíče.

A co má poklad, ono nesmírné bohatství nedozírné ceny, vlastně obsahovat (přesněji by ale mělo být řečeno „v čem spočívá")? O tom vzniklo v průběhu století obrovské množství pověstí, legend a především očekávání. Výčet je fascinující. Mluví se hlavně o kořisti přivezené ze Svaté země. Kromě obrovského množství zlata, stříbra a drahých kamenů to prý je:

- **Svatý grál** – pohár (podle některých vytvořený ze smaragdu, podle jiných zcela obyčejný dřevěný), z něhož pil Ježíš víno při poslední večeři a do kterého pak Josef z Arimatije posbíral kapky jeho krve, pohár prý přináší uzdravení a nesmrtelnost
- **Archa úmluvy**, truhlice z akáciového dřeva potažená vrstvou zlata obsahující mimo jiné Desky zákona, Áronovu hůl a „stroj" na božskou manu („nebeský med"), především ale zařízení umožňující vyvoleným komunikaci s Bohem, vyzařující navíc obrovskou sílu schopnou zničit jakéhokoli nepřítele, mající snad i schopnost předpovídat budoucnost
- koruna krále Šalamouna, případně alespoň krystal Šamir (Šalamounovo oko) z jeho koruny
- Šalamounův létací (antigravitační) stroj (pomocí něhož dokonce podle některých templáři evakuovali v roce 1291 domek Panny Marie z Nazaretu ve Svaté zemi do Loreta v Itálii)
- mumifikovaná hlava praotce Adama (která podle tradice dokáže bránit vpádu nepřátel), hlavy Ježíše, sv. Jana Křtitele, zakladatele a prvního velmistra templářů Huga z Payns či jakási nespecifikovaná vousatá hlava, často s více obličeji, údajně věštící (mluvící), označovaná jako **Bafomet**, jejíž oči jsou prý „živé"
- schránka s prstem Jana Křtitele
- ostatky (hrob?) sv. Máří Magdalény
- prvotní „ztracená" evangelia či dokonce evangelium sepsané samotným Kristem
- koruna jeruzalémských králů

- sedmiramenný svícen Šalamounův, ukořistěný císařem Titem
- zlaté zednické kladívko, které se používalo při stavbě Babylonské věže
- čtyři zlaté sochy evangelistů, které zdobily Boží hrob
- různé další tajemné artefakty (například původní kamenné desky ze Svatého hrobu aj.)
- měděná mapa popisující umístění obrovského židovského pokladu
- důležité archivní dokumenty
- poklad Vizigótů (sestávající z pokladů věštírny v Delfách a Šalamounova chrámu), který se dostal templářům do rukou
- poklad katarů, který kataři templářům v poslední chvíli tajně svěřili
- mapy Ameriky s označením dolů na stříbro
- tajemství hierarchie Ježíšových učedníků a údajné důkazy, že Ježíš Kristus nezemřel na kříži, že měl s Máří Magdalénou potomky
- Luciferův smaragd „obsahující" klíč k poznání Univerzálního zákona (bez klíče není člověk schopen Univerzální zákon poznat)
- návod na přípravu kamene mudrců, který promění jakýkoli kov ve zlato a majiteli prý propůjčí i nesmrtelnost (mnozí templáři se alchymii skutečně věnovali)
- okultní znalosti starověkých civilizací (především Egypťanů, Židů, snad i obyvatel Atlantidy), s jejichž pomocí lze získat přístup k „božství" (vědění, u kterého Stvořitel nechtěl, aby bylo známé všem, ale vyhrazuje je jen určitým lidem a věkům)
- tajné učení židovské sekty esejců spolu s jejich pokladem.
- Templářský poklad podle některých ukrývá i naprosto fantastické kuriozity:
- materiální artefakty dokládající kontakt s mimozemskými civilizacemi
- doklady znalosti těžby uranu a jeho nespecifikované použití (i o tom však ještě bude řeč).

A tak dále... Seznam je obrovský a lidská fantazie nezná mezí. Co se týká důležitých starozákonních i novozákonních kultovních předmětů, vypadá to, že snad neexistoval jediný, který by templářům neprošel rukama. Zachránili třeba i proslulé **Turínské plátno** s otiskem Kristova těla, které pomohli dopravit z Cařihradu do Benátek... – Podle P. Thomase (Und das Paradies gab es doch, 2001) templáři nalezli dokonce božský Ráj Adama a Evy, biblický Eden, a v prvních devíti letech tajně konali vykopávky i zde. Údajně se mělo jednat o „Údolí patriarchů" (pouze pracovní název autora) s hrobem Abrahama jižně od Tabúku v severozápadní části Saudské Arábie, což není od Jeruzaléma zase až tak vzdálené. Jen jistě úsměvnou informací zůstane, že lovcům pokladů je dokonce známa i přesná hodnota hlavního pokladu (např. podle českého časopisu Svět na dlani Speciál z jara 2018 to

má být prý 23 miliard Kč, tj. asi 885 milionů EUR). Tak to už opravdu stojí za to hledat!

Hypotézy, spíše hádání, či dokonce bujná fantazie, co všechno může být součástí pokladu templářů, případně s ním souviset, jsou vděčná témata mnoha románů, povídek, filmových zpracování atp. Například český spisovatel V. Vondruška popisuje v románu „Tajemství abatyše z Assisi" (2015) prostřednictvím hlavního hrdiny, který otevře tajnou schránku, následující fikci:

Sv. Máří Magdaléna držící nádobu s drahou mastí byla dříve vymalovaná v okně templářského kostela sv. Jakuba Staršího v Praze – Stodůlkách

Zvedl ho a uviděl pečlivě stočený zažloutlý papyrový svitek... Opatrně křehký svitek rozbalil. Text byl psaný latinsky... Stálo v něm: „My, učedníci Ježíše Krista, potvrzujeme římským úřadům, zastoupeným Pilátem Pontským, že jsme v neděli za úsvitu po ukřižování řečeného Ježíše Krista převzali jeho tělo a odvezli z Golgoty, abychom ho mohli pohřbít." Následovaly tři podpisy – Jakub, Petr a Ondřej... Kolik lží napsali o Ježíšovi a jeho zmrtvýchvstání Židé! A kolik později různí kacíři.

Podobně se objevují i hypotézy, že poklad templářů nalezen byl, ale nálezci si to samozřejmě nechali pro sebe. Například podle amerického badatele Howarda Buechnera objevili po soustředěném hledání během druhé světové války templářské posvátné relikvie nacisté. To je sice líbivá informace pro tisk a milovníky záhad, ale jinak nic, důkazy samozřejmě žádné neexistují.

Situaci trefně popsal český záhadolog Arnošt Vašíček v článku „Tajemství Templu" (www.mysteryfilm.cz):

„Poklad templářů se podobá Atlantidě. Nikdo netuší, kde ho máme hledat. Zaručených tipů je mnoho. Jednotlivá místa jsou od sebe vzdálená tisíce kilometrů. Téměř na každém z nich

nacházíme indicie vyvolávající podezření, ale nikde rozhodující důkaz."

Historie zatím potvrzuje pouze to, že templářské poklady si nelze přivlastnit. Jsou dobře zaklety kabalou a chráněny Strážci. Odhalit je může toliko templář (s vědomím Strážců, po částech, v pravý čas a pro slávu Boží), jenž je duchovním dědicem templářských ezoterických nauk a je zasvěcen do všech tajů. – Jak ale může poklad vyzvednout pouze templář, když už templáři neexistují? Zdánlivě neřešitelná situace, jenže, co když templáři ochraňují Svatý grál dodnes? Říká se, že po zániku řádu v roce 1312 se prý duše třiceti templářů neustále vracejí na tento svět, pokaždé v jiném těle a v jiné profesi. Svatý grál, podobně jako další relikvie vyžadující „nejvyšší" ochranu tak mají neustále magické i reálné Strážce. Tuto ochranu nelze prolomit.

Zmínit musíme samozřejmě i druhý extrém:

„Pro historiky je „poklad templářů" mýtem (o němž fantazíroval samotný král Francie). Historikové nás také ujišťují o tom, že řád po sobě nic nezanechal.",

konstatují například autoři knihy „Pátrání po šifře mistra Leonarda" (2005) Etchegoinová a Lenoir. Profesionálních historiků se ale musíme zastat v tom, že vlastně ani nic jiného tvrdit nemohou, maximálně diplomaticky sdělí:

„Na rozdíl od jiných mystérií, kterými je řád templářů obestřen, je existence jeho pokladu pravděpodobná." (historik J. Šedivý v knize „Tajemství a hříchy templářského řádu", 1999)

Objevují se samozřejmě i dohady naprosto kuriózní a úsměvné. Tak například podle polského spisovatele R. Leśniakiewicze jsou místa templářských pokladů zakódována v románech Julese Verna z cyklu „Podivuhodné cesty" (Cesta do středu Země, Honba za meteorem, Zlatá sopka):

„Co nám chtěl odkázat Jules Verne v těchto třech neobvyklých knihách? Domnívám se, že pan Verne přišel na stopy nějakých pokladů – možná i templářských – a chtěl nám je odkázat ve formě fantasticko-dobrodružného vyprávění. Sám nemohl tyto poklady vyzvednout, vždyť kdo by uvěřil autorovi fantastických románů?"

Zajímavě o pokladu přemýšlí argentinská spisovatelka D. S. Guzmán v knize „Tajný ideál templářů. Symbolismus a mytologie" (2015):

Tento poklad (templáři) buď ukryli, nebo ho odnesli s sebou nebo čeká na někoho, kdo si jej opravdu zaslouží nalézt, nebo se už nachází v rukou těch, kteří jej chtějí znovu oživit... Nemůžeme to vědět."

Jako zajímavost musíme zmínit i hypotézu, že templáři vlastně „neza-

nikli" (což je sice pravda, je to ale jinak, o tom v závěru této knihy), ale ve Skotsku se přetvořili přes gotické kamenické cechy ve svobodné zednáře, kteří jsou až do současnosti jejich pokračovateli a spolehlivě střeží jejich dávné poklady. Podle jiné pověsti stačil velmistr Molay před zatčením založit dokonce čtyři následnické lóže – v Paříži, ve Skotsku, Stockholmu a Neapoli (někteří dodávají, že prý s cílem odstranit monarchy a zlikvidovat moc papežovu), ale kdo ví, fantazie nezná mezí... Skutečností však je, že jednou z nejvyšších zednářských hodností je právě „rytíř templář".

Abychom byli objektivní, musíme citovat i spisovatele Honoré de Balzaca:

„Jsou dvojí dějiny: dějiny oficiální, lživé, a pak dějiny tajné." Inu, vyberte si.

Domněnky o tom, že templáři vlastnili „něco" opravdu výjimečného, jsou často diskutovány mnoha badateli. Templářský řád se nezrodil jen tak z ničeho. Dokládá to dobový dokument v pařížské knihovně v Louvru, jehož název je *„Poznámky o bratrství mágů, napsané současníkem rytířů templářů, jenž k nim náleží"*. Dokument odkazuje na jakýsi mnohem starší řád, na který templáři toliko navazují. Templářské vlastnictví „čehosi" bylo pokládáno za tak významné a cenné, že vzbudilo u mnohých touhu zmocnit se „toho" – třeba i násilím, likvidací řádu.

„Nejisté a nevysvětlitelné okolnosti pádu řádu templářů vedly k řadě teorií o jejich činech a o motivech ostatních, kteří byli do soudu s nimi zapleteni. Po několik staletí historikové většinou přijímali názor, že templáři nebyli kacíři, ale kvůli něčemu vinu nesli – jenže ***kvůli čemu vlastně****?",*

klade si otázku anglický spisovatel Michael Haag v knize „The Templars. History and Myth" (2008).

„Nechci-li taková témata rezolutně zavrhnout, musím objektivně konstatovat, že voda v této oblasti je přespříliš zkalená neseriózními badatelskými postupy a fantazií celých generací autorů a sekt... Z pohledu čisté logiky a důkazů je existence neveřejných až přísně tajných plánů, přístupných pouze omezenému okruhu zasvěcených, běžná pro každou vojenskou organizaci. Proč by tedy měl být templářský řád výjimkou? Je možné, že čas a nové objevy pomohou vnést do těchto končin více světla.",

konstatuje Mervyn Sterneck, autor knihy „Dějiny templářského řádu. První duchovně rytířský řád v zrcadle času" (2004).

Asi nejostřeji se vyslovuje americký spisovatel Frank Sanello ve své knize „The Knights Templars. God´ Warriors, the Devil´s Bankers" (2003):

„Pesimismus a cynismus provázející neúspěšný konec křížových výprav nakonec dospěl do konečné fáze, jíž byl nihilismus. V závislosti na názorech jednotlivých autorů tak legendy o templářích nabíraly podobu mýtů, nepravděpodobných příběhů či dokonce i nehorázných lží."

Nejslavnější templářská legenda se tak neustále objevuje v těch nejrozmanitějších podobách. Nezávisle na mínění kohokoli má však svůj vlastní život a ať historici chtějí nebo ne, dokonce už i s vlastními „pravidly".

ARCHA ÚMLUVY

Z výše uvedeného výčtu umíme zcela konkrétně popsat jen jediný předmět, Archu úmluvy (správně Schrána Hospodinovy smlouvy, též Schrána Boha Izraele). **Z Bible vlastně o ní víme úplně vše.** Víme, proč byla vyrobena, máme její přesný popis; známe její účinky (včetně usmrcení toho, kdo s ní manipuluje neoprávněně) a četné zázraky; máme popsáno podrobně její putování; víme kdo, kdy a kde ji ukryl, vlastně „**odevzdal**"; víme, kdy a za jakých okolností se zase objeví. Ale popořádku.

V Knize Exodus Starého zákona ji přesně popisuje na hoře Sinaj Bůh Mojžíšovi (Ex 25/8-22):

„Ať mi udělají svatyni a já budu bydlit uprostřed nich. Uděláte všechno přesně podle toho, co ti ukazuji jako vzor svatého příbytku i vzor všech bohoslužebných předmětů. Udělají z akáciového dřeva schránu dva a půl lokte širokou a jeden a půl lokte vysokou. Obložíš ji čistým zlatem, uvnitř i zvnějšku ji obložíš a opatříš ji dokola zlatou obrubou. Uliješ pro ni čtyři zlaté kruhy a připevníš je k čtyřem jejím hranám: dva kruhy na jednom boku a dva kruhy na druhém. Zhotovíš tyče z akáciového dřeva a potáhneš je zlatem. Tyče prostrčíš skrz kruhy po stranách schrány, aby bylo možno na nich schránu nést. Tyče zůstanou v kruzích, nebudou vytahovány. Do schrány uložíš svědectví, které ti dám. Zhotovíš příkrov z čistého zlata dlouhý dva a půl lokte a široký jeden a půl lokte. Potom zhotovíš dva cheruby ze zlata; dáš je vytepat na oba konce příkrovu. Jednoho cheruba uděláš na jednom konci a druhého na druhém konci. Uděláte cheruby na příkrov, na oba jeho konce. Cherubové budou mít křídla rozpjatá vzhůru; svými křídly budou zastírat příkrov. Tvářemi budou obrácení k sobě; budou hledět na příkrov. Příkrov dáš nahoru na schránu a do schrány uložíš svědectví, které ti dám. Tam se budu s tebou setkávat a z místa nad příkrovem mezi oběma cheruby, kteří budou na schráně svědectví, budu s tebou mluvit o všem, co ti pro Izraelce přikážu."

Finální instalace Archy do svatyně (vybudované též dle pokynů Hospodina) je pak popsána v části „Posvěcení svatyně" (Ex 40/16-20):

„Mojžíš učinil všechno přesně tak, jak mu Hospodin přikázal. Příbytek byl postaven první den prvního měsíce druhého roku. Mojžíš postavil příbytek: rozmístil jeho patky, zasadil desky, přiložil svlaky a postavil sloupy. Nad příbytkem rozprostřel stan a nahoru na stan položil přikrývku, jak Hospodin Mojžíšovi přikázal. Potom vzal svědectví a dal je do schrány; podél schrány zasunul tyče a nahoru na schránu položil příkrov. Schránu vnesl do příbytku, zavěsil vnitřní oponu a zastřel schránu svědectví, jak Hospodin Mojžíšovi přikázal."

Starý zákon pak v mnohých částech popisuje putování Archy a její další zázračné účinky. Vycházely z ní oheň a světlo, působila pohromy nepřátelům lidu Izraele nebo těm, kdo se jí neprávem

Archa úmluvy byla zhotovena („předána") někdy kolem roku 1250 př. n. l. Kolem roku 1000 př. n. l. ji pak král David přenesl do Jeruzaléma. Davidův syn a nástupce, král Šalamoun, pak nechal na vrcholku hory Mórija (dnes Chrámová hora) vystavět pro Archu novou svatyni – Šalamounův chrám (dokončený v roce 955 př. n. l.).

zmocnili nebo neměli právo s ní pracovat. Dokázala snižovat hory, vysušovat řeky, ničit celé armády, srovnat město se zemí… Poslední informaci o Arše zmiňuje Starý zákon ve Druhé knize Makabejské, podle které **prorok Jeremiáš Archu ukryl (odevzdal!)** v jeskyni na hoře (2 Mak 2/4-8):

„Stálo tam dále, jak prorok z vnuknutí Božího přikázal, aby za ním nesli stan a schránu; jak odešel na horu, na niž vystoupil Mojžíš, aby spatřil dědictví od Boha. Když tam Jeremiáš došel, nalezl ve skále jeskyňku k přebývání, vnesl tam stan, schránu a kadidlový oltář; vchod pak zahradil. Později přišli někteří z jeho doprovodu, aby vyznačili tu cestu, ale nemohli ji nalézt. Když se to Jeremiáš dozvěděl, zlobil se na ně a prohlásil, že místo zůstane neznámé, dokud se Bůh nesmiluje a lid neshromáždí a nesjednotí. Potom sám Hospodin to místo ukáže a zjeví se jeho sláva i oblak, který se ukázal nad Mojžíšem a o jaký prosil Šalamoun, aby to Místo bylo posvěceno."

Pak už Starý zákon o Arše mlčí. Zmiňuje se ale o ní ještě i Nový zákon, a to v souvislosti s předpovědí Apokalypsy v Knize Zjevení Janovo (Zj 11/19):

„Tu se otevřel Boží chrám v nebesích, a bylo v něm vidět schránu jeho smlouvy; rozpoutaly se blesky a rachot hromu, zemětřesení a hrozné krupobití."

SVATÝ GRÁL

Svatý grál je ovšem z výše uvedeného výčtu cenností templářského pokladu zcela výjimečný. Je to totiž **artefakt**, který „putuje" v mýtech už **nejstarších civilizací**, Egypta (zde ve spojitosti s Atlantidou), Indie, Číny… Možné je i to, že každá civilizace měla „svůj" Grál a ve světě jich je ukryto (a dobře střeženo!) více; možná, že to vůbec není předmět hmotný. Podle některých to je jakýsi „duševní statek" – stupeň zasvěcení a poznání. Jednoznačně ho popsat, jako Archu, prostě neumíme, fiktivních popisů existuje bezpočet. Liší se dokonce i popisy jeho účinků (poskytuje Božské jídlo a pití, nekonečné poznání, vyléčení všech nemocí, udržení věčného mládí, nesmrtelnost…). Dochází tak až ke „komické" situaci: Nikdo neví, jak vypadá, ale přesto ho v průběhu dějin stále úporně hledají tisíce lidí. Nechybí ani badatelé, kteří Svatý grál a Archu úmluvy považují za jeden a týž artefakt.

V každém případě to je artefakt se zcela výjimečnými vlastnostmi v kombinaci hmoty a energie. Zajímavý je například popis britského historika Richarda Cavendische v jeho knize „King Arthur and the Grail: The Arthurian Legends and their Mean" (1978):

„Předmět není posvátný, protože slouží dobru. Je posvátný, protože v sobě ukrývá záhadnou mocnou sílu. Lze ji použít k dobru stejně jako ke zlu, jako

ohromný náboj energie. Pokud s ním někdo zachází neopatrně, bez ohledu na závažný či pochopitelný motiv, následky mohou být katastrofální i pro nevinné osoby."

Stačí jen dodat aramejské pojmenování Svatého grálu: „Razi-el", což lze přeložit jako „Boží tajemství" či „Boží moudrost".

Podle aramejské tradice obdržel „božský drahokam – Razi-el" Adam od anděla Chochmy a z něho pak povstala veškerá moudrost. Po Adamovi obdržel drahokam jeho syn Šét. Drahokam pak v dalších dějinách přes známé biblické osobnosti různě mizí a opět se vynořuje… Jedním z držitelů je pak i Mojžíš, který ho získá na hoře Sinaj spolu s Archou. Od Mojžíše pak přes Davida doputuje k Šalamounovi, jehož nebývalé bohatství a oslňující moudrost měly pramenit právě z onoho drahokamu zvaného v té době Šamir – Šalamounovo oko. Šalamoun pak Šamir ukryl hluboko v podzemí Chrámu, který pro něho a pro Archu zbudoval.

Podle keltské mytologie by to měl být kouzelný roh nebo kotel bohů. V křesťanské kultuře se sice grál konkrétně vztahuje k posledním hodinám pozemského života Ježíše Krista, ale další „infor-

Svatý grál, klasická představa

mace" jsou už jen spekulace: pohár na víno (podle některých vytvořený ze smaragdu, podle jiných obyčejný kamenný, podle dalších zcela obyčejný dřevěný, někteří jej naopak popisují jako stříbrný či dokonce zlatý), který Ježíš použil při Poslední večeři a do kterého pak Josef z Arimatie zachytil krev umírajícího Ježíše; drahokam či krystal se zázračnými účinky, kdo by se k němu jen přiblížil s nečistými úmysly, grál ho usmrtí; „Krev královská" (Sanguis Regalis), tj. údajní potomci Ježíše a sv. Máří Magdalény, v nichž koluje Ježíšova posvátná krev; v Katalánsku je to na častých malbách miska, kterou třímá v rukou Panna Marie a ze které šlehají ohnivé jazyky; podle některých to je mešní hostie poskytující prozření, někdy je to dokonce stůl se zázračnými účinky…

Po Svatém grálu podle pověstí usilovně pátrala i římská císařovna Helena (255 – 330). Po údajném objevu „Pravého kříže" prý nechala provést výkopy i v „Ježíšově hrobu". A opět byla úspěšná! Byl nalezen prastarý kalich, který byl ztotožněn s tím, ze kterého pil Ježíš při Poslední večeři a do kterého Josef z Arimatie při ukřižování zachytil Ježíšovu krev. Existují však různé popisy, jak kalich vypadal. Zprávy se shodují pouze v tom, že původní pohár Římané vložili do nádoby se zlatem a šperky a poklad převezli do Říma. Dlouho tu ale nepobyl. Když bylo město v roce 410 napadeno germánskými Vizigóty, byl údajně převezen do Británie, kde jeho stopy mizí.

Ve středověku se pak Grál objevuje v klasickém příběhu „rytířů Kulatého stolu", kde jsou mu někteří rytíři už opravdu na dosah. Úspěšní jsou vždy pouze tři rytíři, ale různé zdroje se liší: Percival, Galahad, Bors; Percival, Lancelot, Gawain… V některých případech se mluví o „zázračném kotlíku, který skýtá veškerou moudrost světa", jindy se mluví o „míse na jídlo". Za první středověké zpracování této legendy je považováno nedokončené dílo francouzského básníka Chrétiena z Troyes (1130?–1183?) „Perceval – Příběh Grálu":

„Grál byl z čistého ušlechtilého zlata. Byl posetý nejvzácnějšími a nejušlechtilejšími drahokamy, jaké existují v moři i na zemi."

Dále pak Grál popisuje jako jakousi mísu na jídlo, kterou se nechává obsluhovat výhradně král na hradě Grálu.

Zřejmě podle této francouzské předlohy pak napsal rozsáhlý artušovský epos „Parzival" německý rytíř a básník Wolfram z Eschenbachu (1170?–1220):

„Neboť lidem tu vlastnost propůjčuje, že jejich maso a kosti v mžiku omládnou. Tomu kameni mnozí Grál říkají… Grál dlí v bezpečí na hradě Corbenic.".

Ale pozor! Corbenic má být hradem plným nástrah – jedovaté šipky, různá strašidla, drak chrlící oheň… Problém je ale v tom, že tento hrad zatím nikdo neztotožnil (i když „jistých" typů mají